

Szerkesztősegi iroda:
Nagybecskerek.

Zápolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek. Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRAJNER LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 21 kor
Félévre ——— 12 .
Negyedévre ——— 6 .
Egy hóra ——— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik

vasár- és ünneppnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1909.

XXXVIII. évfolyam 293. szám.

Péntek, december 24.

Karácsonyi rováások.

— december 24.

A idő egy újabb rováást vés be megint karácsony ünnepével, mint ahogy a számlátlanul leáldozott ünnepes decemberi éjszakák mindegyike hagyott valamicske jelt, rováást az emberi erkölcsstan, normális fejlődés jövő idők méhébe domborodó köztábláin. Sokrates, Buddha, Mohamed, Jézus ugy futtában egy-egy kalapácsütéssel megdöngözték, tovább tolták a határkövet s a bibliák embereit elragadta, vitte magával a nagy forgószél: a történelmi szükség-szerűség. Szent, karácsonyi rováások nem arról tesznek vallomást, hogy a világmegváltóknak mit kellett volna tenniök, hanem csak arról, hogy mit idéztek elő, mit voltak kénytelenek tenni.

Láthatatlan drótok, a társadalom hatalmi viszonyai vezették, lopták tovább a titkos áramlatot, teremtettek új s újabb erkölcsöket s a változott hatalmi viszonyok változtattak a gyakorlati erkölcs fogalmán. Mert a morál korlátokhoz simul és a tülekedő, különvált ítéletek elcsitultak a megélhetés érvényesülhetőségre szorító páncélja alatt. Nem a szabad akarat, hanem a folyton-folyvást nagy tisztulásokon frissülő, tűzpróbákat kiálló erkölcsi élet gyakorlati fejlődése teremtett karácsonyokat, lendítette araszos utakkal ideális kikötő felé a társadalom ma is még csak uszdogáló, homokpadokon evickelő hajóját.

Mennydörgő Zeus kormányozta még a világ folyását, mikor az első Karácsony eljött. Hozta az ó-pogány rendet, ami jó volt, szép volt, hasznos maradt, míg a velejáró hatalmi viszonyok galád módon meg nem tépázták, fejire nem nőttek az első erkölcsi ábécéknek. Hőreb ormán új,

morális tantételek fogantak meg. Szigorú, tilalmas negyedizig verő parancsolatok, amik kiemelték egyidőre tultengő epikur c-ömöréből, buja, arannyal trágyázott sybarisi lápjából az antik társadalmat. Szép, erős, eleven élet nőtt meg Rómától messze pusztákon, — amig idétlenné nem vált a a tulszigorúság. Új karácsonyi ajándék kellett. És hány száz karácsony forgott le ez alatt.

És azután bekopogott az idegen ma-született december. A pásztoros, háromkirályos december. Szeretettel hozott karácsonyi ajándéknak. Véletlen játéka, hogy éppen Jézus látta meg, — mire áhitozik a föld és cirkuszok népe. Jó. Legyen szeretet. Hoztam neked és felebarátodnak. Hamarosan összeütközik a lelkes erkölcsstan az egyéni jogkörökkel. Pár Karácsony múltán Máthé már korrigál: „Adjátok meg a császárnak, ami a császáré, de istennek is, ami az istené.”

Az örökmozgó hatalmak küllői forgásba jöttek és százegynéhány Karácsony után szépecskén agyonverték a szeretet erkölcs-tanát. Az Olajfák hegyén hirdetteték békés igékből arisztokratikus erkölcsfilozófia vá-lasztódott ki. Nagyon sok volt a szeretet, levegő kellett és új apostolok, refor-mátorok sorra verték be az élet nagy épületének ablakait s egyre jobban áradt be a decemberi friss megváltó levegő.

Piros hajnalok ösmeretlen Karácsonyok hozsannáival kürtölik be a hasadó reggelt ma. Új alapon fogja — mert tényleg meg is teszi, ha kondul az órája — a nép a társadalom hatalmi tényezőit szervezni az erkölcsreformokra. Történelmi szükség-szerűség lett, mint akkor a kereszténység a pogány istenek alkonyán. A megváltozott rendből

szükségképpen egy magasabb erkölcsi élet sarjad ki annak idején. Hogy az emberiség erkölcsi ideáljaihoz vezető szakadatlan fejlődésre képes legyen, hogy az erkölcsiség legmagasabb ideálját jelenthesse, amig életképes.

És addig jönnek, jönnek, szakadatlan örök falanxban a reformátorok bölcsőit ringató szent, erkölcsös karácsonyok. Körül-álljuk az ó-esztendőket halottas ágyait — mint a grál lovagok az aludt vérrel teli tálat — és lessük várjuk az ujjongó, igazi nagy Karácsonyt.

HIREK.

IDŐJÁRÁS.

(A nagybecskereki meteorológiai állomás időjárási jelentése.)

December 24.

Barométer súlyed 5, d. u. 1 ó. 38 perckor: 747,5 mm.
Hőmérséklet: maximum 19,9 C., minimum 7,0 C. Csapadék: 1,9. Felhőzet: Cu—St. 8. Szélirány és erősség: SE. 1.

Jóslat a következő 24 órára: Sok helyütt csapadék.

A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül. Maximum és minimum este 8 ó. 38 p.-tól másnap este 8 ó. 38 p.-ig; csapadék reggeli 6 ó. 38 p.-tól másnap reggel 6 ó. 38 p.-ig; felhőzet: Ci = fűtőfelhő. Cu = gomolyfelhő. St = réteges felhő. Nb = esőfelhő. Ci—St = felhőfátyol. Ci—Cu = bárányfelhő. Cu—St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szél erősség: 0 = szélcsend, 8 = nagy vihar.

Fekete karácsony.

A poéták, akik már hetekkel ezelőtt seregestül megszerkesztették karácsonyi verseiket az ujságok számára, élénk zavarban lehetnek.

Olyan szépen elképzelték a szállongó hó-pihéket, a fehér világot, a jégvirágokat, a csilingelő szánokat és ime most nem tudják, hogy mit csináljanak velük. Különösen pedig az ujságok, amelyek a fehér karácsonyi verseiket össze-gyűjtötték.

A „TORONTÁL” tárcája.

Az esküvő napján.

Irtá: Jolanda.*

— A „Torontál” eredeti tárcája. —

Victor Hugo ezeket a megható, szép sorokat irta leánya esküvőjére:

„Szerecs, aki téged szeret és légy vele boldog! Isten veled! Légy az ő kincse, te, aki a miénk voltál. Áldott gyermekem, menj egyik családból a másikba. Vigy oda boldogságot, nekünk pedig hagyd itt az unalmat. Itt mi hiába marasztalunk téged, ott már várnak rád. Teljesítsd sokszoros kötelességedet, mint leány, feleség, angyal és gyermek. Hagyj minket magunkra a mi fájdalomunkkal, nekünk pedig nyujts reményt. Távozzal innen könnyel s menj oda mosolylyal!”

Érezzük, hogy ezeket a sorokat leánya esküvője előtt irta egy nagyon gyöngéd apa, aki egyuttal nemeselkü, nagy költő is volt. Izgalmas, ünnepélyes, feledhetetlen nap a nő életében. Mult nincsen többé, jövő sincsen még. Ugy érzi magát az ember, mint valami mélység fölé vert, törékeny hidon. Jaj nekünk, ha nem biztos az a kéz, mely a miénket tartja; ha teljes bizalmunk nincs benne; ha nem érezzük, hogy a kezünket ugyanazzal az eréllyel szorítja meg, melylyel mi támaszkodunk hozzá és ha nem ugyanattól a meghatottságtól remeg ő is...

Az esküvő a maga egyházi és polgári szer-tartásával sok apró és anyagi gondot okoz, melylyel meg kell küzdeni.

* A jeles olasz írónak Éva királynő című legújabb és megjelent könyvéből.

melyek más nagyobb gondoktól eltérítik a figyel-met. Az a nap nyugtalanságban, álmodozó álét-ságban telik el.

Akár a templomban, akár valamely magán-ház kápolnájában tartjuk az esküvőt, szigorúan megkivánjuk a fehér ruhát, a hosszú fátyolt s a narancsvirág — koszorút. Némelyik menyasszony, kivált a vidéken, rózsaszín, kék, vagy pláne tejeskávés színű (iszonyatos!) ruhát vesz fel, fehér fátyollal; de ennek a szokásnak nem szabad gyökeret vernie. A fehér ruha szimbólum; nem lehet más színűvel felekezni. Ha változtatják, már akkor nincs semmi jelentősége: egyszerű esti öltözék marad, amely e nagyon emlékezetes szertartás szentségével nem igen fér össze.

Ha a ruha nem lehet gazdag selyemből, legyen szerény, egyszerű, komoly szövetből, kisebb, vagy nagyobb uszálylyal, de mindig hosszú legyen. Fehér legyen a cipő is, természetesen selyemből, vagy a lefinomabb bőrből. A harisnya is fehér legyen, selyemből, a keztyű pedig finom bőrből. A fátyolt nem kell lepedig erezteni az arcra, hanem a hajra kell feltűzni lehellestszzerűen valami virágkoszorúval. Ékszer-t nem kell viselni; az öltözéknek föltétlenül ko-molynak, hajadonhoz illőnek kell lennie. A gyöngyházzal, elefántcsonttal, vagy selyemmel díszített imádságoskönyvet a menyasszony anyja vagy valamelyik rokona ajándékozza neki s egy pár emléksort, vagy jókívánságot írnak az első lapjára.

A menyasszony a vőlegény atyjának, vagy annak egyik legközelebbi s legidősebb rokonának a karján megy be a templomba. Jegyesétől balra

térdepel le a kis számolyra s ott marad a szer-tartás egész ideje alatt. Kevéssel ezelőtt, hogy a pap odamegy hozzá a megszentelt gyűrűvel, huzza balkezéről a keztyűt, hogy ne városson magára és mikor a pap átadta a vőlegénynek a jegygyűrűt, a menyasszony szerény mozdulattal odanyújtja neki a kezét. A gyűrű átvétele után, néhány pillanatig imádkozik, azután ismét fel-huzza a keztyűt. A templomból jegyese karján megy ki.

Mostanában az a francia szokás kezd el-terjedni nálunk, hogy demoiselles d'honneur-ök is kérnek fel a két család legközelebbi rokonai közül. Ha a jegyeseznek vannak hajadon test-vérei, akkor ezek lesznek a demoiselles d'hon-veirei. Leányos, de elegáns öltözéket vesznek neur-ök. Leányos, de elegáns öltözéket vesznek fel, kalappal; a ruha színe rózsza, kék, zöldes, vagy mauve, de a fehér színt kerülni kell, mert ez a szín csak a menyasszonyt illeti meg akkor.

A szertartás után, rendszeren a menyasszony házában egy kis uzsonna, vagy villásreggeli szokott lenni. A nő megtartja fehér ruháját, csak a fátyolt teszi le. Franciaország némely vidékén meg van az a kedves szokás, hogy mi-kor a templomból hazamennek, a vőlegény veszi le élettársa fejéről a fátyolt és a narancsvirágo-kat. Szeretném, ha ez a szokás nálunk is el-terjedne. A menyasszony a leánytestvérei, barátai és fiatal rokonai között elosztogatja virágait, mert azt mondják, hogy szerencsét hoz-nak. Ezt az alkalmat felhasználhatja arra is, hogy egyik-másik leánykori ékszerét is elosztogatja köztük, hogy valami tartósabb emlék maradjon öle náluk. Aztán edességet osztogat a meg-

A Jézuska

sokféle szép

játékokat hozott

a jó, szorgalmas gyermekeknek

Benó Testvérek

üzletébe

Nagybecskerek.

1094-77

Jöjjetek tehát gyorsan kedves kicsiké, hozzátok magatokkal kedves születeket, hogy együttesen ki tudjátok keresni mindazt, amit a Jézuska ez évben nektek szánt.

Műnny ugyanis, amerre a szem ellát, seholy nyoma sincs a hónap, jégnek, a szép fehér világnak, amely áhitatos pöngetésre készíti a lantosokat.

Boru, sár, piszok vesz körül bennünket. És ez már nem is kivétel, mert majd minden esztendőben ilyen fekete karácsony sötétedik ránk. Tavaly hasonló boru vett körül bennünket s ma éppen úgy nyomja a lelkünket a fekete karácsony boruja, mintha már a karácsonyok mind csak azt a nagy nehéz borut jelképeznék, amelyek az életben körülvesznek bennünket . . .

Egyedül a karácsonyfák ragyogása áraszt szét maga körül egy kis tűnő röpke derűt. De haj, ez is nagyon kevés. Fa, disz, ragyogás, cifraság még van elég, de ez a csillogás legnagyobb részben üres, hideg, amely után nagyon sokan nem felüldülve, de még fáradtabban mennek bele újra a fekete karácsonyból, a fekete hétköznapokba . . .

A templomokban a hagyományos ünnepek, istentiszteletek változatlanok. A nagybecskereki róm. kath. plébánia templomban az istentiszteletek sorrendjét a következőkben közlik velünk:

Ma, pénteken, karácsony előestéje alkalmával délután 3 órákor vespertartanak. Éjjel 12 órákor pedig éjféle mise lesz, melyet Magyary Pál pápai kamarás apát mond fényes papi segédlettel.

Szombaton, karácsony első napján reggel 6 órákor lesz a pástormisa, reggel fél 8 és fél 9 órákor csendes misék lesznek, délelőtt 10 órákor pedig ünnepi zenés misét tartanak, német szentbeszéddel. Délután 3 órákor vespertartanak.

Vasárnapon a fél 8 és fél 9 órai csendes misék után délelőtt 10 órákor ünnepi nagymisével és magyar prédikációval, délután 3 órákor pedig vespertartanak. December hó 25. és 26-án délelőtt 10 órákor az ünnepi nagymise alatt előadatok: Mise ének és zenekar, irta Adler J. A szerző legjobb szerzeménye (u). Gradualera „Karácsonyi dal” Gütler J.-től. Offertoriumra „Angyalok kara” Führer F.-től. A zenés misét Weninger József egyházi karnagy vezényli.

Kinevezések. A m. kir. vallás- és közoktatási miniszter Keleméri Béla nagybecskereki polg. isk. segédtanítót, továbbá Ribiczey Piroska törökbecsei és Nimcsévics Erzsébet pancsovai polg. isk. segédtanítókat a X-ik fizetési osztályba rendes tanítóvá, illetve tanítónővé kinevezte.

Házasság. Vettük a következő házassági jelentést: Sajóviz Soma és neje. özv. Temmer Dávidné örömmel jelentik, hogy gyermekeik Irma és Sándor f. hó 26-án délután 2 órákor házasságra lépnek.

hivottaknak, az asztalnál a diszhelyen ő fog ülni, de nem a jegyese mellé, hanem szemközt vele. Tőle jobbra ül az apósa, vagy az a rokon, aki a templomba kísérte. Erre az összejövételre, amelynek lehetőleg családias jelleget kell adni, az új asszony már felvehet egy-egy ékszer, fülbevalót, nyakéket. stb. Kezessen fogad minden üdvözlést, minden pohárköszöntőt; nem mutatja, hogy fáradt, vagy unatkozik, de azt sem, ha nagyon vig, vagy szomorú. Bármilyen nagy megértettségbe kerülne is, fojtassa el a könnyeit, még a válás végső percében is és élettársával ne játszassa el a leányrablók nehéz és hálátlan szerepét.

Mindjárt az egyházi szertartás után vagy délután, ha a jegyepárnak nem kell elutaznia, az anyakönyvvezetőhöz mennek.

Néha egy nappal előbb mennek az anyakönyvvezetőhöz, mint ahogy a templomban megesküdnek, de ezt a szokást én nem helyeslem, mert mikor a menyasszony aláírta a hivatalos okiratot az anyakönyvvezető előtt, már akkor ő a társadalom szemében férjes asszony, már akkor a férje nevét viseli; tehát képtelenség, hogy hajadonleányt megillető öltözékben jelenjen meg a templomban. A társadalom szentesíti, erősíti meg azt, amit a pap Isten nevében megáldott; olyasmit nem erősíthet meg, ami még nem történt meg.

A polgári szertartás világiasabb jellegű. Több meghívót lehet szétküldeni. A menyasszony elegáns látogató öltözéket vesz fel, kalappal, ékszerekkel. Fekete ruhát nem visel, mint néhol vidéken szokták. Esküvőn fekete ruhát csak a férfiak viselnek. Ha lehet, az anyák se tegyék, vagy legalább színes szalagot tűzzenek a ruhára. A menyasszonyt a szülők kísérik a városházára vagy ha már árva, akkor a legközelebbi rokonok. A törvénykönyv illető szakaszának felolvasása alatt, jegyesétől jobbra álljon. Magatartása legyen könnyed és kecses, de amellet komoly, mert a jókedvnek bármily megnyilatkozása, bármily tréfa nincs helyén abban az órában, a melyben egész

A szabad liceum előadása. A Torontál-vármegyei Magyar Közművelődési Egylet nagybecskereki szabad liceuma f. évi december hó 26-án tartja legközelebbi előadását az állami polgári és felső kereskedelmi iskola dísztermében. Az előadás tárgya: Az északi sarkvidék lakói. Irta és felolvassa: B á r á n y Béla főgimn. tanár. Az előadás főbb pontjai: Bevezetés. Az eszkimók kinézése. Rubázatok. A kajak és felszerelése. Vadászat. Az eszkimók háza és berendezése. Ételeik. Jellemük. Az asszony társadalmi állása az eszkimóknál. Szerelm és házasság. Erkölcök. Mulatságaik. Zenéjük. Vallásuk. Az európaiak és az eszkimók viszonyai. Az előadás után Szenes Adolf áll. polg. isk. tanár vetített képekben bemutatja Nansen északsarki utazását. Az előadás délután 5 órákor kezdődik Belépődij nincs.

Magyar név. A m. kir. belügyminiszter megengedte, hogy K o h n Adolf szerbszentmiklósi illetőségű, nagyikikindai lakos családi nevét K o l t á - r a, W e i s z Sándor nagyszombati illetőségű, nagybecskereki lakos pedig családi nevét V a j d á - r a változtathassa.

Karácsonyfa ünnepély. Mint Párdányból írják, mint minden évben, az idén is szép karácsonyfa-ünnepélyt rendezett az ottani állami ovodában T i t t e l n é J a k a b Lujza párdányi óvónő. Közadakozásból gyönyörű karácsonyfát állítottak föl, amely körül szerdán délután folyt le az ünnepély, a szülők, valamint az érdeklődő nagy számú közönség jelenlétében. Az apróságok kedvesen énekeltek és szavaltak s azután kiosztották közöttük a játékokat és édességeket. A szép ünnepélyért Tittelné óvónőt teljes elismerés illeti.

MELYIK JOBB?

Egyszerű csukamájolajnál minden esetben jobb a **Scott-féle Emulsió**. Jobb, mert könnyen emészthető és eméltfogva gyorsabb és erőteljesebb a hatása. 852(8)-74

Jobb azért is,

mert szívesen veszik be azok, akik a csukamájolaját undorító íze miatt visszautasítják.

Csakis tiszta és magasfokú ló-foteni (norvégországi) csukamájolaj használatára engedtetik meg a

SCOTT-féle EMULSIO

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét (a halászt) kérjék figyelembe venni készítésére; mert csak ez a legáltalában a világon. **A SCOTT-féle EMULSIO a legkiválóbb.** Egy eredeti üveg ára 2 kor. 50 fill. Kapható minden gyógyszerárban.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét (a halászt) kérjék figyelembe venni

életére lekötö magát. Ha átnyújtja neki az arany tollat, melyvel aláírta a nevét, vagy virágot adnak neki, köszönje meg kedvesen, természetesen egyszerűséggel s bármennyire elfogta is lelkét a meghatótság, s bármennyire elmerült legyen a reá nézve annyira fontos szertartásba, igyekezzék, hogy ne igen árulja el felindultságát és ne feledkezzék meg senkiről. Gondolja meg, hogy mindenki őt nézi és soha sem bocsátanak meg neki, ha valakivel szemben elmulasztaná a kötelességet. Különösen a völegénye rokonaival foglalkozzék; legyen nyájas, kedves hozzájuk s bizonyos tartózkodást mutasson az iránt, akinek szentelni fogja életét. Egy sokatmondó nyájas mosoly, egy pár halkán kiejtett szócska legyen egyelőre elég.

Az anyakönyvvezető hivatalból a menyasszony kocsin menjen haza férjével. Egyedül is ülhet vele egy kocsiában. Most már asszony, az ő nevét viseli, az ő felesége Isten és emberek előtt. De még nem megy mindjárt az új lakásba, hanem az apai házába megy, hogy átöltözködjék, összeszedje a holmiját, azt a sok apró tárgyat, a miket csak az utolsó pillanatban szedegethet össze. A férj, bár joga lenne hozzá, nem megy be vele a leányszobába: tiszteletben kell tartania bizonyos tekinteteket és azokban az utolsó percekben magára hagyja kicsi feleségét az édesanyjával. Az új asszony egyszerű utruhát ölt magára, fátyolt vet halvány arcára, legegyszerűbb ékszereit veszi fel s különösen ügyel arra, hogy ne nagyon sokái várakoztasson magára, mert tudjuk, hogy a férfiak nem szeretnek sokáig várni.

Lehetőleg kurtára fogja a bucsuzást. Neki kell anyját és apját vigasztalni. Ne sirjon, hanem mosolyogjon, bármint fájjon is neki a válás. Legyen hőseléki; nyugtassa meg azokat, akik őt az imádásig szeretik és akik úgy szeretnék még marasztalni, mert féltik a bizonytalan jövőtől. Neki birtokában van a szeretet talizmánya. Legyen nyugodt abban a kegyetlen órában, a mikor bezárul mögötte a kapuja annak a háznak, a melyben boldog leánykorát élte.

Olaszból: Cs Papp József.

A nagyikikinda—aradi vasút építése. A nagyikikinda—aradi vasútvonal építési munkáit már megkezdette a Freund Henrik és Fiai budapesti vállalkozó cég. Az építés vezetésével Scheiber Mihály mérnök van megbízva. Az építkezést a kedvező tavaszi idő beálltával fokozottabb munkaerővel folytatják majd.

Köszönet. A jótékony nőegylet karácsonyfa-ünnepélye alkalmából a következő adakozások történtek: Kokits Sándorné 5 korona, Jankó Ágostonné 5, Zolkievics Leoné 4, Beller Istvánné 4 kor., Steinitzer Gézané 2 pár cipőt, 1 ruhát, Kertész cipész 1 pár cipőt, Weisz Izidor különféle játékokat, Holländer Károlyné cukorkákat, Czenger ügyész cukorkát, dr. Dukesz Mártonné 25 darab zsebpendőt, Haidegger Ödönné, Dienstel Emilia, Mencez Ignácné, dr. Chorin Zsigmondné, dr. Vinczehidyné, Hassené, Filkovichné, Solymossyné, Kokits Jánosné, Jemricsné, Steinitzerné, Maurerné, dr. Grandjeanné, dr. Perisicsné, Mencez Lipótné, Müller Józsefné, Popovics-Peczyné, dr. Demkó Pálné, dr. Mihálovics Ödönné, Napholtz Ágostonné süteményt és gyümölcsöt küldtek. Az adományokért ezuton is hálás köszönetet mond a nőegylet elnöksége.

A „József”-közkórház beteget számára ma este tartandó karácsonyünnepélyéhez a következők járultak adományokkal: A szerb nőegylet és szerb takarékp., Magyary Pál pápai kamarás apát, Partilla Gézané, Hanczer Józsefné, Annau Adámné, Temmer Salamonné, Krányi Lajosné, Fischer Mórné, Frank Jakabné, Boleszny Antalné, Deutsch Mártonné, Wingler Ferencné, Fay Andrásné, Klein Bernátné, főt. Denk Rezső kórházi lelkész, dr. Haidegger Lajosné, dr. Steiner Gyuláné, dr. Báthory Endréné, dr. Fischer Regina, kórházi orvosnő és a kórházi irgalmas ápolórend főnöknője. Az adományokért a kórház igazgatósága 327 beteg nevében hálás köszönetet mond.

A törökbecsei kulturstély. Mint Törökbecséről jelentik, ott nagyban készülnek már a január 9-ikén tartandó kulturstélyre, a melynek az idén különösen kiváló és érdekes műsora lesz. Az estélyen a kulturregyesület részéről tudvalevőleg dr. Czirbusz Géza országos nevű tudós tanárunk és Borsodi Lajos, a jeles fiatal poéta fog közreműködni. Dr. Czirbusz Géza nagyérdemű Wagner előadást tart, a melynek zeneszámaait Makk Honka k. a. fogja előadni. Kivülük szerepelni fognak az estélyen Wingler Irén k. a., aki énekelni fog Kiss Gyula zongora kísérete mellett és Rácz Jenő, a jeles énekes, aki magyar dalokat fog énekelni.

Szegény gyermekek felruházása. A magyaríttebei polgári olvasókör folyó hó 12-én gyermeknapot rendezett, melynek tiszta jövedelme 120 koronát tett ki. E pénzből az olvasókör folyó hó 22-én huszonnégy iskolás gyermeket látott el téli ruházzal. A megjelent szülőknek és gyermekeknek beszéd kíséretében D. Bodó Mátyás olvasóköri elnök nyújtotta át az ajándék tárgyakat.

Étvágytalanságban szenvedők sokszor mindenféle csodaszerezzel próbálkoznak, melyek a gyomrot megtöltik és ingerlik, de a kívánt hatást legfeljebb csak egy-egy alkalomra képesek előidézni. Aki étvágyát állandóan helyre akarja állítani, célját úgy fogja elérni, ha néhány napon át a reggelizés előtt 1—2 decziliter **Ferencz József-keresztvíz** iszik. A „Ferencz József-keresztvíz-források” Igazgatósága Budapest van. 1073(5)1-1

Védelem. — *Bíró:* Hogy mer maga a tárgyalásra bunkósbototl jönni?

Vádlott: Hát a bírós ur mondotta a multkor, hogy gondoskodjak védelemről.

Egy népszer. A „Moll-féle sósborszesz” által a betegeknek egy époly gyógyhatásu, mint olcsó szer nyújtatik köszvényes és csuzos bántalmaknál, sebeknél és daganatoknál. Egy üveg ára utasítással együtt 2 kor. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által, Bécs, I., Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban és anyagkereskedésekben határozottan Moll-féle készítmény kérendő az ógyári jelvényével és aláírásával. (d)

SZULTÁNFORRÁS

A húgyhajtó és húgysavoldó vizek királya, bór- és dús lithion-tartalmú ásványvíz.

Igazgatóság: Budapest, IV. Ferencz József-rakpart 22. Kútközleléség: EPERJES.

Kapható Nagybecskereken: **Ko'sa Béla, Fendler József** fűszerkereskedésben, továbbá minden jobbírű fűszerkereskedésben.

Haláleset. Fájdalmas vesztés érte Prém Péter itteni rk. segédlelkész és hitoktatót édes atyjának ma délelőtt Lázárföldön történt elhunytával. Az elköltözött 70 évet élt és Lázárföld egyik legtekintélyesebb gazdája volt. A temetést holnap délután Magyar Pál apát plébános fogja végezni.

Lapunk legközelebbi száma a közbeeső

Karácsony ünnepnap miatt hétfőn, a rendes időben fog megjelenni.

A kirabolt katonai pénztár.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, december 24.

A nagybecskereki katonai pénztár kifosztói már a bíróságnál vannak s most a bíróság szerepe következik. A rendőrséget és csendőrséget annyiban foglalkoztatja még a dolog, hogy a hiányzó pénz hova fordítását kinyomozza.

A nevezetes bünesetről tudósítunk ma még a következő újabb részleteket jelentheti:

A vádlottak az ügyészségnél.

A rendőrség a bűn földítésének a nyomozását befejezve, Schlachta Sándort tegnap este, Veréb Györgyöt és Merschdorf Pált pedig ma délelőtt vitte az ügyészséghez s dr. Kovács Rókus kir. ügyész nyomban intézkedett a vizsgálati fogságban való elhelyezésükéről. Mindegyik vádlott erősen meg van törve s különösen Schlachta keservesen szánja, bánja bűnét. Az ügyészség egyúttal intézkedett aziránt is, hogy a vádlottak ingó, vagy ingatlan vagyonára bírói zár vezetessék, amelyből a még hiányzó pénzt legalább részben fedezni lehessen.

A betörés terve.

Schlachta vallatása során még az derült ki, hogy a büneslekmény régebbi terve Schlachta-nak s tervének tudói, sőt szinte felbujtói erre Veréb és Merschdorf.

Schlachta ugyanis rendszeren együtt iddoggált Veréb korcsmájában a korcsmárossal és Merschdorffal s beszélgetés közben Veréb és Merschdorf sokat panaszkodtak a nehéz megélhetésről.

— Bizony, bizony — csatlakozott a panaszhoz Schlachta, pedig milyen könnyű volna pénzhez, sok pénzhez jutni.

Veréb és Merschdorf rögtön érdeklődtek a pénzforrás iránt, mire Schlachta elmondta, hogy a katonai pénztárt az adóhivatalban egy rozoga faszekrényben őrzik, amiből játszva ki lehet venni a pénzt.

— No, ha olyan könnyen hozzá lehet jutni a pénzhez, megérdemelnék, hogy elemeljék. Ugyis sok pénztünk elviszi a katonaság — mondogatták Veréb és Merschdorf.

Addig addig beszélgettek azután a dologról, míg egyszer csak Schlachta elhatározta, hogy kifosztja a pénztárt s azután ma'ud közösen osztozkodnak a pénzen, amit Veréb és Merschdorf elrejtettek. Schlachta csakhamar be is váltotta tervét s mint ismeretes december 14-én feltörte a faladát s kivette belőle a pénzt, amelyen társaival nyomban megosztott.

Hol a többi pénz?

A rendőrség és a csendőrség tudvalevőleg azt kutatja még, hogy hová lett a hiányzó 2307 korona. A nyomozás már eddig is megállapította, hogy a hiányzó pénzt a bűnösök nem rejtették el. Elfizették adósságokra, elköltötték háztartási dolgokra és más szükségleteikre. Veréb például, mikor Schlachta elküldötte őt Nagyszombatban lakó nagynénjéhez, hogy küldessen vele ide 300 koronát, az uton elköltött és elmulatott vagy 500 koronát. Ilyesformán ment el a többi pénz is. Az elköltött összeg tehát elveszett s a rendőrség most azt igyekszik megszerezni, amit a pénzből vásároltak.

A gyertyaáldozat

Érdekes részét képezi a bünesetnek Verébné gyertyaáldozata.

Jeszenszky Nándor ág. ev. lelkész ugyanis ma megjelent a rendőrségen s elmondta, hogy Verébné a napokban nagymennyiségű gyertyát vitt el hozzá a templom számára áldozatul. Neki föltűnt a sok gyertya, de Verébné valami fogadást tett s azt mondta, hogy most eladott két kocsi trágyát s annak az árából több áldozatot akar leróni.

Most, hogy a lelkész megtudta Verébné bűnét, nem akarja a gyertyákat megtartani, mert a többi hívők is szörnyen tiltakoznak ellene. Kérte tehát a rendőrséget, hogy a gyertyákat vitesse el.

A rendőrök és a csendőrök vallatásra fogták a gyertya ügyében Verébnét, de fogadkozik,

hogy ő a gyertyákat nem a lopott pénzből, hanem a trágya árából vette. Bizonyította is, hogy csakugyan eladott két kocsi trágyát.

Ennek folytán a rendőrség nem érzi magát hivatottnak a gyertyák átvételére, viszont a lelkész sem akarja azokat megtartani s így most az áldozati gyertyák méltón várhatják nagy érdeklődéssel, hogy mi lesz a sorsuk: templomba kerülnek-e, vagy pedig a rendőrség kezére.

Eisenstädter S. és Társai
divatáruháza

Karácsony napjain az idei farsangi szezon

eddig piacra került kiválóbb ujdonságait fogja kiállítani és ajánlja kirakatainak megtekintését.

Karácsony vasárnapján bejárát
a kis ház ajtaján.

Irodalom.

* Az Arany János társaságból. A temesvári Arany János társaság szerdán nyilvános felolvasó ülést tartott. Az ülést Lendvai Miklós a társaság főtitkára nyitotta meg és miután üdvözölte a megjelenteket, Szentpéteri Imre dr. tartott érdekes felolvasást „A képzőművészeti alkotások széphatása” címen. Utána Radvány-Rutkay Emma vendég olvasott föl élénk tetszés mellett a „Temesvári Hírlap” munkatársa, néhány versét. Végül Ádám Éva egy elbeszélést olvasta fel Lendvai Miklós, mire az ülés véget ért.

* A Divat Szalont, első és legszebb asszony-ujságunkat ajánljuk olvasóink figyelmébe. Minden családfő a legteljesebb megnyugvással viheti be otthonába, mert a díszes kiállítású, tartalmas és érdekes füzetekben minden kéthetben igazi jóbarát előtt nyitja ki a kapuját. A „Divat Szalon” oktatója, segítője, mulattatója minden asszonynak, minden lánynak és a takarékos, a szorgalom, az otthon szeretete, megbecsülése, a gyermekgondozás megkönnyítése és a legnemesebb szellemi szórakozás az, amivel olvasóit elárasztja. Közleményei fölött nem kisebb írónő, mint Szabóné Nogáll Janka örökdió és munkatársainak díszes névsorában ott vannak mindazok, kik a lappal egyidejűleg — huszonkét északon alatt — lettek az olvasóközönség kedvencei. A divat, melyet magyarul, józan, komoly, a magyar gazdasági viszonyokhoz illő, és ami szellemi műveltségünkhöz van mérve minden olyan cikke, melynek célja az, hogy a leánynevelést befejezve, kész, tudatos, derék háziasszonyokat állítson az otthon élére. Ezeknek szánja az otthon varrott ruha, az otthon készített műtárgy dícsőségét, ellátván olvasóit az ingyenszabásivek, munka-rajzok minden fajtájával és az ingyen-mellékletként megjelenő gyermekujtságot, melynek az a célja, hogy fiatal anyák nemcsak a gyermekek ruházását könnyen megtanulhassák, hanem hogy gyermekeikkel foglalkozzanak is. A „Divat Szalon” dus és értékes közleményeit gyönyörű képek tarkítják s rendszeren két művészi kivitelű színes dívatkép képezi a füzet csinos és tartós borítékát. — A „Divat Szalon” kiadóhivatala: Budapest, V., Eskü-ut 5. sz. — mindenkinek szivesen küld mutatkozó számot, az előfizetési árak feltüntetésével együtt, melyeknek csekélysége szinte szembeszökő a lap pazar és tartalmas kiállítása mellett. Egész évre 12 korona, félévre 6 korona és negyedévre 3 korona. 1122-21

* Az óra. Mikszáth Kálmán egy éles megfigyelésű történet olvasható e címen a Jó Pajtás, Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermeklapja karácsonyi számában arról, hogy miképp lehet óra nélkül meghatározni az időt. Ez a szerkesztőségnek pályázatra az időt a történet tanulságát megírni. Az érdekes pályázatra becses díjak vannak kitűzve. A Jó Pajtás karácsonyi számából, mely a szokottnál jóval bővebb tartalommal jelent meg, meglehet tudni még, hogyan esett el Dörmögő Dömötör az automobilverseny ötvenezer koronás díjától. Az újévi számban más, új utazásra készül Dörmögő. A karácsonyi számban olvasható még: Léva József szép karácsonyi verse. Rákosi Viktor A tombola című vig elbeszélése. Molnár Ferenc meséje a nyulról és a pénzről. Benedek Elek karácsonyi éneke, Schöpflin Aladár tanulságos elbeszélése, Endrődi Sándor pompás verse meséje, Nagypó újévi köszöntője, Tanayné Halmy Margit, a ki-

tűnő színművészno meséje két kis fenyőfáról, tréfás képes cikk Irma varróska-tulajáról, s a gesztenyesütőről. Barna Izidor verse. Sebők Gyula sport-czikke a bajnokságról. Benedek Elek regényének vége, a szerkesztő üzenetei, a rejtvények stb. A gazdag, eleven tartalmat Tull Ödön, Hegedüs László s más jeles művészek gyönyörű illusztrációi tarkítják. A karácsonyi számmal együtt kapják meg az előfizetők a Jó Pajtás almanachját, gazdag tartalommal, sok szép olvasnivalóval, képpel s a csinos kis tárcanaptárral. Ezeket megkapják az újévkor belépő új előfizetők is. A Jó Pajtás a Franklin-Társulat kiadásában jelenik meg: előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér. Előfizetéseket elfogad s mutatványszámot ingyen küld a Jó Pajtás kiadóhivatala (Budapest, IV., Egyetem-utca 4).

* Magyar Lányok. Fiatal lányok számára talán a legnehezebb szép és jó olvasmányt adni és ez a kérdés minden szülő, aki szíven viseli serdülő leányának lelki nevelését, aggodalmasan foglalkoztat. Tutsek Anna pompás lapjával, a Magyar Lányokkal minden tekintetben megfelelő olvasmányt adhat lánya kezébe a legközelebbi anyja is. Java magyar írók, jeles tollu pedagógusok szólnak meg itt frissen írt munkáikkal, hogy egyfelől szórakoztassák a magyar leányközönséget, másfelől az otthon falai között is folytassák az iskola nevelő szerepét. Egy-egy száma egész bokrértára válót hoz verses és prózai dolgozatokból. Elmésen szórakoztat, mint egy rövidruhás, okos, jókedvű leány-pajtás és emellett okos tanácsadója a jövőnk kis háziasszonyainak. Igazán fiatal lányok lapja a Magyar Lányok, amelynek minden sora nekik íródik. Negyedévre 3 K., félévre 6 K., egész évre 12 K. Mutatványszámot ingyen küld a Magyar Lányok kiadóhivatala: Budapest, VI. Andrássy-ut 19.

* A „Zenélő Magyarország” közkezdelt zongora és hegedű zeneműfolyóirat most megjelent 396. füzeté ujjra a legjobb és legkedveltebb zeneujdságokat közli és pedig: I. Dr. Szász István, „A becsesi temetőben...” című hangulatos magyar nótáját. II. Fischer Fred. Ha hull a hó! A most divatos „Mikor a pezsgő a jégen hül” című kabaret-dal paródiáját. III. Halfdan Krejulf, Scherzino hírneves szalon-darabját zongorára. Szinte ajándékszámába menő jutányosan jön a zeneértő közönség a „Zenélő Magyarország” minden egyes hasonló gazdag számához, mert csekély 12 kor. évi előfizetésért külön kiadásban csak 2-3 kottát kapna, itt mintegy 120 önálló darabot kap az előfizető a nevesebb hazai és külföldi zeneszerzők legszebb műveiből. Félévi előfizetés 6 korona. Ezért kap az előfizető 11 füzetet és már most karácsonykor egy 60 zeneoldatra terjedő értékes tartalmu „Karácsonyi zenealbum”-ot. Egész évi, 12 kor. előfizetésért pedig 22 füzetet és a karácsonyi és husvétii zenealbumokat teljesen ingyen és bérmentve. Előfizetheti a most folyó XVI. évfolyam (július-december) II-dik félévére, valamint az előző évfolyamokra is a Zenélő Magyarország (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatalában Budapesten, VIII., József-körut 11. sz.

TÁVIRATOK

Lukács László designált miniszterelnök.

— A válság. —

Mint tegnap lapunk zártakor vett távirat szerint már röviden jelentettük, Lukács Lászlót a király miniszterelnökké designálta s mint ilyen tért vissza Bécsből Budapestre.

Ezzel a válságban végre megtörtént a döntés s a politikai helyzet olyan fordulópontra jutott, amelyen remény lehet arra, hogy az ország a békés haladás s az alkotó munkásság útjára jut.

Lukács László már vissza is érkezett Budapestre s ott megkezdte a tárgyalásokat a vezető politikusokkal és a pártok vezetőivel s a jelek szerint vállalkozása valószínűleg kedvező eredménnyel fog járni.

A válság legújabb eseményeiről mai jelentéseink a következők:

Lukács László itthon.

Budapest, dec. 24. (A „Torontal” eredeti távirata.) Lukács László designált miniszterelnök tegnap este Bécsből visszaérkezett Budapestre. Visszatérésének híre nagy számmal vonultak föl a pályaudvar elé a szocialisták s élénk tüntetést rendeztek az általános választói jog

mellett. Lukács Lászlót a pályaudvaron Sümegi Vilmos, Lázár Pál és Fried Lajos Justh-párti képviselők fogadták, akikkel Lukács röviden beszélgetett.

A Lukács-kormány.

Budapest, dec. 24. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Lukács László, mint designált miniszterelnök arra törekszik, hogy kabinetjét még a karácsonyi ünnepek alatt összeállítsa Lukács kijelentette, hogy munkaprogramja olyan, melyhez valamennyi parlamenti párt hozzájárulhat és mindenképpen alkalmas a parlamentáris kormányzásra. A bankkérdés megoldása is olyan, mely mindenkit kielégíthet. Munkaprogramja egyébként két főpontból áll. Az általános egyenlő választói jog megalkotásából és a gazdasági önállóság előkészítéséből. A választói jog reformja az általánosság és egyenlőség elvén alapul a magyar nemzeti szupremácia biztosításával. Lukács ismételtén kijelentette, hogy csakis parlamentáris kormányt kíván alakítani a jelenlegi pártokból vagy azok segítségével. Ha ez nem sikerülne, akkor feloszlatta a képviselőházat s új választásokkal igyekezik magának többséget szerezni.

A tárgyalások.

Budapest, dec. 24. (A „Torontál“ ered. táv.) Lukács László még a mai nap folyamán megkezdte a tárgyalásokat a pártok vezetőivel. Dél előtt azonban előbb Lukács a maga bizalmi embereivel tanácskozott s csak délután tárgyal a vezetőpolitikussal, mert Justh Gyula is csak délután jön Budapestre.

Justh Budapesten

Budapest, dec. 24. (A „Torontál“ eredeti táv.) Justh Gyula ma délben tornyai birtokáról Budapestre érkezett, hogy híveivel és Lukácsal a válság megoldásáról tanácskozzék.

A Kossuth-párt értekezlete.

Budapest, dec. 24. (A „Torontál“ eredeti táv.) A függetlenségi Kossuth párt ma délelőtt értekezletet tartott, amelyen megbeszélte, hogy milyen álláspontot foglaljon el a Lukácssal való tárgyalások során és milyen további lépéseket tegyen.

A király budapesti útja.

Budapest, dec. 24. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Egyes mai reggeli lapok azt írták, hogy a király januárban Budapestre jön. Ezzel szemben Bécsből azt táviratozzák, hogy a király januárban nem jön Budapestre, hanem csak a tavasszal, amikor hosszabb időt tölt a magyar fővárosban.

Államtitkárok kitüntetése

Budapest, dec. 24. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint politikai körökben beszéltek, az államtitkárok közül többeket magas kitüntetésben fog részesíteni a király. Így Bolgár Ferenc honvédelmi államtitkár bárói rangra emeli, Mezőssy Béla államtitkár belső titkos tanácsos lesz, Décsy Zoltán államtitkár pedig a Lipót-rendet kapja.

A király karácsonya.

Budapest, dec. 24. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, a király ma reggel 8 órakor külön udvari vonaton Wallseebe utazott, ahol leányával Maria Valeria főhercegnővel és unokáival tölti a karácsonyi ünnepeket. A király az ünnepek után kedden tér vissza ismét Bécsbe.

A görögországi zavarok.

Budapest, dec. 24. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Atheni jelentések szerint ott megint növekvőben vannak a zavarok. A katonai liga szembeszáll a kormánnyal és a parlamenttel. A vasúti állomásokon a katonaság megakadályozza a képviselők elutazását. A lakosság körében is egyre terjed a nyugtalanság s a kormány el van tőkélve, hogy lemond.

Határidő-üzet.

Budapest, dec. 24. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra) 27 88 — — — —
 Buza (októberre) 23 62 — — — —
 Rozs (áprilisra) 19 76 — — — —
 Zab (áprilisra) 15 20 — — — —
 Tengeri (májusra) 13 54 — — — —

Közgazdaság.

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztettek a Nagybecskereken 1909. évi december hó 24-én megtartott heti vásár alkalmával:

buza	50 kgr.	13:30 korona
kétszeres		9—
rozs		8:70
árpa		6:50
zab		6:80
kukorica (uj)		5:10
repce		7:80
széna I.		7—
II.		6—
szalma I.		5—
II.		5—
burgonya 1 kgr.		—10
disznóhús I.		1:80
II.		1:70
marhahús I. 1 kgr.		1:20
II.		1:12
borjúhús I.		1:80
II.		1:60
juhús		1:08
zsir		1:68

Értéktőzsde.

Déli tőzsde		Utőtőzsde zárlata	
Magyar hitelrészv.	785	Magyar hitelrészv.	785 75
Osztrák hitel	672—	Osztrák hitelrészv.	671 75
Magyar koronajár.	92 55	Koronajáradék	92 80
Lezámitolóbank	520	Lezámitolóbank	521 50
Jelzálogbank	457 50	Jelzálogbank	457 50
Rimamurányi vmt	656 50	Rimamurányi vmt	656 —
Államvasut	746—	Államvasut	746 50
Városi vasut	315	Városi villamos	315 50
Közuti vasut	612—	Közuti vasut	612—

A készáru jegyzése a tőzsdén.

Buza	kilós	ára 100 kg	kilós	ára 100 kg
Tiszavidéki	75	—	79	28 70—29 20
„	76	—	80	28 90—29 30
„	77	28 25—28 60	81	—
„	78	28 45—28 80	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	28 60—28 96
„	76	—	80	28 80—29 20
„	77	28 10—28 50	81	—
„	78	28 85—28 80	82	—
Pestvidéki	75	—	79	28 60—28 95
„	76	—	80	28 90—29 20
„	77	28 20—28 55	81	—
„	78	28 35—28 80	82	—
Bánsági	75	—	79	28 70—29 05
„	76	—	80	28 90—29 20
„	77	28 25—28 50	81	—
„	78	28 40—28 80	82	—
Bácskai	75	—	79	28 70—29 10
„	76	27 90—28 40	80	—
„	77	28 25—28 60	81	—
„	78	28 40—28 80	82	—
Rozs I. rendű uj				15 40—19 55
„ középmínőségű uj				19 20—19 30
Árpa takarmány I. rendű				14 20—14 30
„ „ II. rendű				13 90—14 10
Zab I. rendű				15 70—15 90
„ II. rendű				15 —15 40
Tengeri belöldi uj				14 50—14 60
Korpa				—
Köles				—

A vidéki piacok gabonaárjegyzései.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület gabonaárjegyző irodája tudósítóinak jelentése szerint a gabonaárak métermázsánként:

	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Teng
Arad	27 60	18—	13 40	13 80	11 40
Baja	27 80	18 40	13 50	13 60	10 70
Balassagyarmat	27 60	19 70	15 20	14 60	12 50
Debreczen	30—	21—	14—	15—	16—
Eszék	27 70	20—	—	14 60	13 20
Győr	27 70	19—	14—	15 40	12 60
Kaposvár	28 60	17 80	15 20	15—	12—
Kassa	28—	18 50	13 80	14—	14—
Léva	26 20	19 30	14—	14 40	12—
Losonc	27 60	19 20	14—	14 60	13 40
Miskolcz	28—	19—	13—	15 60	13—
Nagybecskerek	27—	18—	14—	13 70	19 60
Nagykanizsa	26 80	18 40	15—	15 60	14—
Nagyszeben	26—	18—	15—	14—	15—
Nagyszentmiklós	27 0	18—	13 20	14—	10 40
Nagyvárad	28 80	19 20	14—	14—	12—
Nyiregyháza	27 40	18—	14—	15 20	12 20
Nyitra	26 40	19 20	14 80	15 50	12 40
Páncsova	27—	—	12 40	13—	10 20
Pápa	—	—	—	—	—
Sátraljajuhely	27 20	18 40	13—	13—	13 20
Sopron	27 80	19 30	15 40	15 80	13 20
Szatmár	28 40	18—	14—	15—	14 40
Szombathely	—	—	—	—	—
Szolnok	27 70	—	13 50	14 80	13 70
Temesvár	26—	19—	14 40	14—	11 40
Ujrad	27 50	17 90	13 20	13 10	11 30
Versecz	27—	19—	14—	14—	14 80
Zalaegerszeg	26 20	18 20	15—	14 60	12—
Zenta	28—	20—	14—	13 80	13—

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS

TÖRLEY

PEZSGŐ

Nyiltér.

(A rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.)

Kérelem.

Édesatyánknak, néh. dr. Plechl Szilárdnak azon volt betegit, kik neki még gyógykezelési díjakkal tartoznak, felkérjük, hogy a fizetést Poroszkay Béla ny. megyei főügyész kezeihez sziveskedjenek teljesíteni. Nagybecskerek, 1909. november 18.

Dr. Plechl Béla,
Dr. Morvay Győzőné
szül. Plechl Ilona.

1028—6.6

Serravallo

Kina bora vassal.

A bécsi 1903. évi egészségügyet kiállításon a kiállítással és aranyéremmel kitüntetve.

Erőítő szer: gyöngéldok, verszegények és labbadó betegek számára.

Étvágygerjesztő, idegerősítő, vérjavító szer.

Kitűnő ízű. Több mint 6000 orvos elismerés.

I. SERRAVALLO, cs. és kir. udv. szállító Triest-Barcola.

Kapható minden gyógyszerárban. 1, literes palack K. 2.60, 1 literes palack K. 4.80

1028—6.6

GYÁROSOKNAK, KERESKEDŐKNEK ÉS IPAROSOKNAK SAJÁT ÉRDEKÜK,

hogy gyártmányukat, áru- és iparcikkeiket mennél többet hirdessék. — A hirdetések 1900. évi július hó 1-je óta bélyegmentesek és annyira olcsók, hogy aki nem hirdet, az maga ellen vét.

HIRDETÉSEK FELVÉTERNEK A „TORONTÁL“ KIADÓHIVATALÁBAN.

V. 21/1909. végreh. szám.

1112-1.1

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a perlaszi kir. járás-bíróságnak 1909. évi V. 21. számú végzése következtében dr. Handler Lázár nagybecskereki ügyvéd által képviselt Friedmann Alfréd nagybecskereki lakos javára 2445 kor. 50 fill. s jár. er. 1909. évi nov. 27-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 2120 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: 60 mm. kukorica, 4 disznó, 15 juh, 3 tehén, 4 ló és 1 kocsi nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a perlaszi kir. járás-bíróság 1909. évi V. 21. számú végzése folytán 2445 kor. 50 fill. tökekövetelés, ennek 1908. évi aug. 20-ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 213 korona 60 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig, Tomasovácson, adós házában leendő megtartására 1910. évi **jan. II. napjának d. e. 10 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Perlasz, 1909. évi december 16.

Engl.

kir. bir. végrehajtó.

11144/1909. tlkvi szám.

1109-1.1

Árverési hirdetmény és feltételek kivonata.

Az antalfalvai kir. járásbíróság, mint tlkvi hatóság az 1881. LX. t.-c. 144. és 146. §-ai alapján dr. Waffay Dezső nagybecskereki ügyvéd által képviselt Oppova községe végrehajtató javára 59 kor. 93 fillér hátralékos tőke, ennek 1908. évi november hó 1-től számított 5% kamatai, eddigi, ezuttal 15 kor. 45 fill.-ben megállapított és a még felmerülő költségek behajtása céljából Verle Misa, illetve jogutódja Katics Iván és neje sz. Verle Terézia oppovai lakosok ellen az antalfalvai kir. jár. bir. területéhez tartozó, Oppova községben fekvő és az oppovai 2055. sz. tlkjb. felvett:

1. 1 d. 123. hrsz. 1 h. I. o. szántó $\frac{3}{4}$ részére 222 kor.;
2. 2 d. 123. hrsz. 1 h. II. o. szántó $\frac{3}{4}$ részére 146 kor.;
3. 4 d. 123. hrsz. 1⁸⁰⁰ L. I. o. szántó $\frac{3}{4}$ részére 333 kor.;
4. 203. hrsz. 170 □-öl szőlő $\frac{3}{4}$ részére 68 kor.;
5. 73. hrsz. 200 □-öl kert $\frac{3}{4}$ részére 47 korona;
6. 389 □-öl házhely $\frac{3}{4}$ részére 91 kor. kikiáltási árban az árverést elrendeli.

Az Oppova községhez tartozó nyilvános árverésre határnapul 1910. évi **február 19-ik** (tizenkilencedik) **napjának d. e. 9 óráját** tűzi ki.

Az árverési feltételeket, melyek a tlkvi hatóságnál és Oppova községhez tartozó hivatalos órák alatt megtekinthetők, a következőkben állapítja meg:

1. Az árverés alá kerülő ingatlanok közül a házbéradó alá eső ingatlan az árverési hirdetményben megállapított kikiáltási ár felénél, egyéb ingatlan pedig a kikiáltási ár $\frac{2}{3}$ -ánál alacsonyabb áron el nem adható.

2. Az árverelni szándékozók, az 1908. XLI. t.-cikk 21. §-ának második bekezdésében felsorolt jogosultak kivételével, tartoznak az árverés alá kerülő ingatlanok kikiáltási árának 20%-át, vagyis 44 kor. 40 fill.-t, 29 kor. 20 fill.-t, 66 kor. 60 fill.-t, 13 korona 60 fill.-t, 9 kor. 40 fill.-t és 18 kor. 20 fill.-t készpénzben, vagy a kormány által ovadékképeseknek nyilvánított

és az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított értékpapírokban a kikiáltott kezeihez letenni, avagy pedig annak a bíróságnál birói letétbe történt elhelyezéséről kiállított szabályszerű letéti elismervényt átszolgáltatni.

3. Az, aki az árverés alá bocsátott ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles a kikiáltási ár %-a szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi %-áig azonnal kiegészíteni, ha pedig ennek a kötelezettségének eleget nem tesz, ígérete figyelmen kívül marad és az 1908. XLI. t.-c. 25. §-ának 2-ik bekezdésében foglalt rendelkezésnek megfelelően haladéktalanul folytatandó árverésben részt nem vehet.

Antalfalva, 1909. évi december 1.

Varga, kir. aljbíró.

5594/1909. sz.

Torontálvármegye közig. bizottságától.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú kereskedelemügyi min. kir. minisztérium 85081/1909. I. A. sz. a. kelt rendeletével Nagybecskerek rt. város által a **Kossuth-utcának a nagybecskerek-nagykikindai h. é. vasutvonal állomásával közvetlen összeköttetése** céljaira szükségelt 2535. és 27. tlkvi, illetőleg 80, 81., 84. és 49. hr., vagyis 135., 136. és 97. kat. hr. számú részletek tekintetében folyó évi október 25-én már megtartott kisajátítási tárgyalás alapján 4208/1909. kb. sz. alatt hozott határozatot hatáskör hiányában megsemmisítette és az újabb kisajátítási eljárást elrendelte.

A vonatkozó tárgyalás 1910. évi **jan. 4-én d. e. 10 órakor** Nagybecskerek rt. város polgármesteri hivatalában fog meg-ejteni.

Felhivatnak tehát az érdekelt felek, hogy fenti időre kitűzött tárgyaláson annál inkább megjelenjenek, minthogy a bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg határoz, ha az érdekelt felek közül senki sem jelenik meg.

A kisajátítási tervrajz és összeírás egy példánya Nagybecskerek rt. város polgármesteri hivatalában 15 napi közzemlére kitűtetett.

Kelt Torontálvármegye közigazgatási bizottságának Nagybecskereken, 1909. évi december hó 13-án tartott rendes havi üléséből.

Főispán távol:

Vinczehidny Ernő,
főjegyző.

1111-3.3

8281/1909. sz.

Antalfalvai járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

A megüresedett jarkováci községi **orvosi állásra** ezennel pályázatot nyitok és felhívom a pályázni óhajtokat, hogy képzettségüket és eddigi működésüket igazoló okmányaikat hivatalomhoz 1910. évi **jan. 15-ig** annál is inkább terjesszék be, mert később érkező kérvényeket figyelembe nem veszek.

Az orvosi állással következő javadalmazás van egybekötve: 1. Törzsfizetés 1960 kor. 2. A községi pénztárból 240 kor. 3. Lakbér és halottkémlésért évi 200 kor. amiért a felektől külön halottkémlési díjakat nem szedhet. 4. A husvizsgálatokért 300 kor.

Ezen járadóságok havi előleges részletekben szolgáltatnak ki.

Megjegyzem, hogy fenti husvizsgálati díj a husvizsgálati szabályrendelet felsőbb jóváhagyása után lesz folyósítva, addig az érvényben levő díjak szedhetők. Végül megállapított látogatási és műtési díjak.

Antalfalva, 1909. évi december 19.

1119-3.1

Keresztes, tb. főszolgabíró.

V. 502/1909. sz.

1113-1.1

Árverési hirdetmény.

Alulírott kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a perlaszi kir. járás-bíróságnak 1909. évi V. 502. és 510 sz. végzése következtében Stagelschmidt János és Napholtz Ágoston nagybecskereki lakosok javára 250 kor. és 164 kor. 94 fill. s jár. erejéig 1909. évi nov. 25-ik napján fogatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 2720 kor.-ra becsült következő ingóságok, u. m.: 4 ló, 3 csikó, 3 tehén, 4 kocsi és széna nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a perlaszi kir. járás-bíróság 1909. évi V. 502. számú végzése folytán 250 kor. és 164 kor. 94 fill. tökekövetelések, ennek 1908. évi febr. 18-ik napjától járó 5% kamatai, eddig összesen 94 kor. 40 f.-ben biróilag már megállapított költségek erejéig Torontálvármegye közig. bizottságától leendő megtartására 1910. évi **jan. 10. napjának d. u. 2 órája** határidőül kitűzetik s ahhoz venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Perlasz, 1909. évi december 16.

Engl.

kir. bir. végrehajtó.

V. 523/1909. kir. végreh. sz.

1121-1.1

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a perlaszi kir. járás-bíróságnak 1908. évi V. 279. sz. végzése következtében dr. Papp Henrik perlaszi ügyvéd által képviselt Albach Mátyás és neje torontálszigeti lakosok javára 1200 kor. s jár. er. 1908. évi június 23-án fogatosított kielég. végrehajtás útján lefoglalt és 699 koronára becsült következő ingóságok, u. m. 1 kocsi, 1 ló, 1 jégsezkrény, 1 kocsikulcs és szobabutor nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a perlaszi kir. járás-bíróságnak 1909. évi V. 552. számú végzése folytán 111 kor. hátralékos megállapított költségek erejéig Torontálszigeten, adósok házában leendő megtartására 1910. évi **jan. 12-ik napjának d. e. 10 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Perlasz, 1909. évi december 16.

Engl.

kir. bir. végrehajtó.

Kezdő tanulónak egy

lejátszott zongora**70 koronáért,**

és egy kevésbé

használt fuvola**eladó.**

Cim e lap kiadóhivatalában.

1110-3.3

MOLL-FELE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A-fele Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és allérbántalmak, gyomorgörcs és gyomorhív, rögzített székrekedés, májbántalom, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb más betegségek ellen a jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt eredeti doboznak K. 2.—
Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FELE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti és a „Moll” felirattal van zárva.

Moll féle sósborszesz nevezetesen mint fájdalom csillapító bedörzsölési szer közzvény, csusz és meghülés egyéb következményeinél legismertebb napszer. —

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 korona.

918-75.52

Főszéküldés

Moll A. gyógyszerész és kir. udvari szállító által

Bécs, I., Tuchlauben 9 szám.

Videki megrendelések naponta postautóval mellékelve teljesítenek. A raktárban tessék határozottan MOLL A. aláírással és védjegyvel ellátott készítményeket kérni.

1371/1909. sz. Torontálerzsébetlak község előjárósága.

Árverési hirdetmény.

Torontálerzsébetlak község előjárósága ezennel közhírré teszi, hogy a község tulajdonát képező 2 drb kiselejtezett bikát és 5 drb kant folyó hó 29-én d. e. 9 órakor a község házában megtartandó nyilvános árverésen eladja miről a venni szándékozókát hirdetményileg értesíti.

Torontálerzsébetlak, 1909. évi dec. 20.

1102-33

Községi előjáróság.

A Német-utca 8. szám alatti magános ház

3 szoba, megfelelő mellékkelhelyiségekkel, parkirozott kerttel, baromfi-udvarral, negyed hold termő amerikai szőlővel és konyhakerttel

eladó.

Bővebbet a tulajdonosnál, jelzett házban.

1085-33

Új és régi bor

kapható literenként

72 fillérért 72

dr. Brájer Lajos szőlőjéből

Zápolya-utca 1. szám
alatt a házmesternél.

1027-x 17

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régiónek bizonyult házi szer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult küszvényénél, oszónál és meghüleséknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K. 80, K. 1.40 és K. 2.— és ügyszólván minden gyógyszer-tárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszer-tára az „Arany oroslához”,
Prágán, Elisabethstrasse 5 neu.

800-2415

Vonatok érkezése és indulása Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Ervényes 1909 október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskerek-i pályaudvarra:

Temesvár, Verseez, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 28 p.
Panesováról: délután 5 óra 15 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5:50 óra
Szegedről: (motorkocs) d. e. 9 óra 47 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.
Szécsányból: este 6 óra 40 perckor.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseezről, Alibanáról és Temesvárról: este 8 óra 05 perc.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc.
Panesováról: reggel 8 óra 27 perc.
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p. délután 4 óra 10 perc, este 9 óra 02 perc.
Szécsányból: este 6 óra 31 perckor.

Indul:

a) A nagybecskerek-i pályaudvarról:

Panesovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 46 p.
Szegedre: (motorkocs) délután 1 óra 15 perc.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Verseez: délután 4 óra 15 p.
Temesvár, Verseez, Antalfalva—Panesova és Alibanára reggel 3 óra 33 perc.
Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 2 óra 26 p. délelőtt 11 óra 55 p., délután 5 óra 25 perc.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 38 perc.
Szécsányra: reggel 6 óra 31 perckor.
Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.
Temesvárról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.
Módosról—Zombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 2 órakor.
Zombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.
Szécsány—Verseez: minden csütörtök és vasárnapon reggel 5 óra 30 perckor.

Szép és olcsó
**KARÁCSONYI
AJÁNDÉKOK**
kaphatók
Almásy és Szepessy
könyv-, zenemű- és papír-
kereskedésben
Nagybecskerek, Hunyadi-u.

1097-x 6

Eckfeld Mór Fia

vaskereskedés

Nagybecskerek, Hunyadi-utca.

Legjobb minőségű konyhaberendezé-
sek, husvágógépek.

Különbéféle kályhák.

Igen célszerű folytonégő kályhák.

Szerszámok. Fegyverek.

Gazdasági gépek és eszközök.

1057-55 Fegyverjavító műhely.

ÓH JAJ!

Megtöjt ez az át-
kozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuk

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.
Doboz 1 és 2 korona. — Próbadoz 50 fillér.
Fő- és szétküldési raktár:

„NADOR” gyógyszer-tár
Budapest, VI., Váci-körut 17.

Kapható: Nagybecskereken: Basch Ernő, Kollarich Gábor, Jakoby Árnin, Kellner József,
873-26-14 Vági Sándor. Bégaszentgyörgy: Szerdahelyi Károly, gyógytárakban.

PIERRE JÁNOS

műfestő

Nagybecskerek, Temesvári-u.,
saját ház, üzlet: Pénzügyi palota.

Tisztit és fest

bárminemű ruhákat a legtisz-
tábbra és pontosan.

Videki megrendelések gyorsan eszközöltenek.

1118-32

ELADÓ.

Tükrös előszobafal
eladó

Deák Ferenc-utca 7. sz.

595-x 12

Kitűnő

zongorákat

csakis elsőrendű gyárosoktól
tartok állandóan raktáron.

Olcsó árak, részletfizetésre is
régii zongorákat újjakkal cse-
rélek fel s elvállalok minden-
nemű javítást, hangolást stb.

WEISSER ADON,

orgona-építő és zongorahangoló,

a Würth-féle zongoragyár itteni egyedüli képviselője

NAGYBECSKEREK,

Gizella-part 6.

682-10.8

Akar nősülni?

Hölgyektől (ezek között olyanok tör-
vénytelen gyermekekkel, testi hibával stb.)
5-500.000 korona vagyonnal fel vagyunk
hatalmazva, megfelelő férjet keresni. Csakis
urak (ha vagyon nélküliek is), akiknek komoly
szándékuk van és gyors házassághoz akadály
nincsen, irjanak e címre: 835-52.15

L. Schlesinger, Berlin 18. Deutschland.